

Posudek oponenta rigorózní práce

Vysoká škola: Univerzita Palackého v Olomouci

Fakulta: právnická

Katedra: správního práva a finančního práva

Název rigorózní práce: **Následky zjevného zneužití práva ve veřejné správě**

Autor rigorózní práce: **Mgr. Andrea Petráková**

Předložená rigorózní práce se věnuje problematice zjevného zneužití práva, a to ve vztahu k veřejné správě. Cílí na otázku zneužití práva adresáty veřejné správy, současně se zamýšlí nad obdobným jevem z pohledu orgánů veřejné správy, tj. překročení, zneužití pravomoci. Jedná se o otázku, která v současnosti nabývá stále více na významu, přesto není příliš odborně rozpracovaná, a to zejména pro oblast práva veřejného. Současně jde o práci s významem nejen pro teorii, ale zejména i pro praxi. Volbu tématu tedy hodnotím kladně.

Co do struktury práce, je tato členěna vedle tradičního Úvodu a Závěru do 7 hlavních kapitol, z nichž některé jsou ještě vnitřně diferencovány. V práci postupuje rigorozantka logicky, jednotlivé kapitoly na sebe navazují a směřují k naplnění hlavního cíle práce, kterým je analýza zjevného zneužití práva ve veřejné správě, se zaměřením na jeho důsledky. Autorka si stanovila tyto dílčí výzkumné otázky: 1) Lze zneužití práva vymezit pozitivně i negativně? 2) Může se zneužití práva dopustit orgán veřejné moci? 3) Obsahuje český právní řád katalog skutkových podstat zneužití práva a katalog následků? 4) Může zneužít právo fyzická i právnická osoba? 5) Lze soukromoprávní vymezení zjevného zneužití práva využít i v právu veřejném? 6) Hrozí při zneužití práva konkrétní osobě v konkrétní situaci pouze jedna v úvahu přicházející sankce? Platí tvrzení: „co jedna právní norma, to jedno zneužití práva“? 7) Lze zjevné zneužití práva zhojit, konvalidovat? 8) Vykazuje zjevné zneužití práva pouze negativní následek? 9) Lze zneužívat právo pouze aktivně? 10) Existuje univerzální následek za zjevné zneužití práva? Současně si klade za cíl potvrdit či vyvrátit tyto hypotézy: Zneužití práva lze vymezit pouze pozitivně. Orgán veřejné moci nemůže zneužít právo. Český právní řád neobsahuje katalog sankcí za zneužití právo. Zneužití právo vyžaduje zavinění, proto se jej nemůže dopustit právnická osoba. Soukromoprávní definice zneužití práva lze využít i v právu veřejném. Za jedno zneužití právo bývá osoba postižena jen jednou sankcí. Dojde-li ke zneužití práva, úkon či jednání musí být učiněn znovu. Zneužití práva je nespolečenské, protiprávní, morálně odsuzující. Zneužít právo lze jak aktivně konáním, tak pasivně opomenutím. Neexistuje univerzální následek za zjevné zneužití práva. Samostatné výzkumné otázky jsou pak formulovány ke komparativní kapitole.

Pokud jde o obsah předložené práce, první kapitola se věnuje jednak historickému exkurzu do problematiky nazírání na zneužití práva a jednak jeho současnému teoretickému vymezení. Navazující kapitola druhá pak poukazuje na právní předpisy, které s tímto institutem výslovně pracují. V kapitole třetí se autorka věnuje především subjektům, které se mohou zneužití práva dopustit. Čtvrtá a pátá kapitola analyzují různé praktické podoby zneužití práva. Předposlední kapitola se zabývá právními

následky zneužití práva. V poslední sedmé kapitole se rigorozantka věnuje institutu zneužití práva z pohledu právního řádu a praxe Francie.

Celkové hodnocení:

Co do obsahu předložené rigorózní práce lze konstatovat, že autorka disponuje dobrými právně teoretickými znalostmi dané problematiky a současně se zdatně orientuje i co do procesu aplikace relevantní právní úpravy a judikatury. Oceňuji konkrétní, věcnou a kritickou analýzu stávající legislativy, jakož i praxe a judikatury, a taktéž prezentaci vlastních názorů ze strany autorky na otázky doposud ne(vy)řešené či sporné. Předložená práce vykazuje jako celek vyváženost i logickou uspořádanost s věcnou návazností dílčích otázek zpracovávané problematiky. Domnívám se, že cíl práce byl naplněn a výzkumné otázky zodpovězeny, resp. stanovené hypotézy řádně potvrzeny, popř. odůvodněně vyvráceny. Oceňuji i zpracování komparativní kapitoly (srovnání českého a francouzského pojetí dané problematiky).

Pokud jde o formální požadavky na tento typ kvalifikační práce, domnívám se, že tyto jsou taktéž splněny. Práce je přehledně členěná a logicky uspořádaná, je vybavena odpovídajícím poznámkovým aparátem, kdy autorka pracovala jak s relevantní odbornou literaturou (vč. cizojazyčných zdrojů), tak i judikaturou. Práce je psána odborným jazykem, přesto čtivě, bez gramatických či stylistických nedostatků.

Závěr:

Domnívám se, že předložená **rigorózní práce Mgr. Andrey Petrákové splňuje obsahové i formální požadavky stanovené pro tento typ vědecké práce a že v ní autorka prokázala schopnost samostatné vědecké a tvůrčí práce**, jakož i schopnost aplikovat obecné právně teoretické poznatky do oblasti praktické.

Práci tedy doporučuji k obhajobě.

V rámci **ústní obhajoby** by se autorka mohla zaměřit na tyto otázky:

- Jak by měl neoptimálněji k právní regulaci institutu zjevného zneužití práva přistoupit český zákonodárce (ve vztahu k oblasti veřejné správy)? Měla by být tato problematika komplexně právně upravena (pokud ano, jak, v jakém právním předpise)? Nebo by měly být upraveny pouze některé aspekty (například definice, důsledky...)? Nebo by měl být ponechán spíše prostor pro judikaturu a rozhodovací činnost soudů v jednotlivých konkrétních případech?
- Lze nějakými právními prostředky předcházet zjevnému zneužití práva, popř. minimalizovat jeho negativní důsledky?
- V čem spatřuje autorka rozdíly mezi zneužitím práva v oblasti soukromoprávní vs. veřejnoprávní?

